

HV_623 PAŘÍŽSKÁ ŠESTKA

3. TÉMA: listopad 1918–leden 1920:

VZNIK LES SIX

Víte, co se stane, když se sejde katolík, protestant, Žid, homosexuál, komunista a emancipovaná žena?

Vznikne Les Six

JENŽE

- Vznikla a existovala vůbec Les Six? Říká se, že Šestka byla skupina přátel, kteří vytvořili skupinu kolem Cocteaua a Satiého
- Jenže Honegger říká: „*Satie, prorok malé skupiny (nikoli skupiny zvané ‚Šestka‘, jak se má mylně za to, nýbrž Arcueilské školy), usiloval o zjednodušení hudebního myšlení a psaní.*“
- Poulenc říká: „*Cocteau byl náš básnický kronikář daleko více, než by byl náš teoretik. ‚Kohout a Harlekýn‘ ve skutečnosti ani nebyl manifest naší skupiny, jako spíše obrana Satiého estetiky před čelními představiteli hudby před válkou: Debussyho, Ravela a Stravinského. Cocteau, který se svezl na úspěchu ‚Parády‘ se Satiem a Picassem si přál, aby naše estetika byla tou jeho. Je nemožné nahlížet na ‚Kohouta‘ jako na manifest Šestky, protože už jenom dravé a romantické dílo Arthura Honeggera tomuto faktu zásadně odporuje.*“
- „*Tato skupina, která se vytvořila během války, neměla zpočátku žádný jiný základ než ten, že se tu prostě sdružilo několik přátel, bez společných tendencí. Později se však postupně u nás začaly objevovat společné názory a ty nás spojily velice pevně. Byla to reakce proti mlhavosti a spolu s tím návrat k melodii, ke kontrapunktu, preciznosti, jednoduchosti atd. Bylo nás šest, ale sami jsme se nikdy nepočítali. První nás spočítal a vypočítal Henri Collet a nazval nás Šestkou. Nejlepší na naší tlupě je to, že nás sdružují jen velmi všeobecné myšlenky, a že tedy zůstáváme svrchovaně rozdílnými, pokud jde o realizaci našich záměrů. Auric se zřetelně liší od Honeggera, zrovna tak jako já od Dureye.*“
- Milhaud říká: „*Po jednom koncertu v Huyghensově sále [...] kritik Henri Collet uveřejnil v revui Comoedia fejeton s názvem: ‚Pět Rusů a šest Francouzů‘. Vybral si naprosto libovolně šest jmen, Aurica, Honeggera, Dureyho, Poulenca, Tailleferrovou a mne, prostě proto, že jsme se znali, že jsme byli dobří kamarádi a že jsme figurovali na týchž programech; vůbec se přitom nestaral o nesourodost našich sklonů! Poulenc a Auric se přikláněli k myšlenkám Cocteauovým, Honegger k německému romantismu a já ke středomořskému lyrismu. Odmítal jsem zásadně všechny všeobecné estetické teorie jako omezení, jako nesmyslné brzdění umělcovy fantazie, která si má pro každé nové dílo najít jiné a často protichůdné vyjádření; ale bylo zbytečné odporovat! Colletův článek měl takový světový věhlas, že ‚Šestka‘ byla hotova a já jsem k ní patřil, at’ jsem chtěl či nikoliv.“*

SATIE ŘÍKÁ

- *„Auric, Poulenc a Milhaud byli představiteli Apollinairova Nového ducha a prokázali moderní citlivost, spontaneitu, fantasií a smělost; Durey, Honegger a Tailleferre jsou čistí impresionisté a také daleko více tradicionalističtí při používání ozkoušených vzorců.“*
- Někteří členové Šestky byli jejími členy více než ostatní
- = ne všichni se ztotožnili s estetikou, kterou měla skupina propagovat

A CO ŘÍKAJÍ NEČLENOVÉ?

- Vladimír Štěpánek: „Cocteauova kniha vtipných aforismů ‚Kohout a Harlekýn‘ z roku 1918 se dlouho pokládala za formulaci estetického programu Šestky. Teprve když po létech vyprchal její poněkud bouřlivý půvab, vyšlo najevo, že tuto teoretickou funkci plnila knížka jen zčásti [...]. Druhá polovina dvacátého století začíná opakovat tvrzení, že pařížská Šestka vlastně nikdy neexistovala jako opravdová skupina, již by spojovala jedna ideologie, stejné estetické názory a společenský a technický základ vyjadřovacích prostředků. Přenesme se však do let 1918–1919, do prvních měsíců po skončení do té doby nejstrašnější válečné konflagrace v dějinách lidstva, a hledejme, zda v této době počátků nebyly určité elementy, které mohly spojit šest mladých lidí a sdružit je ve ‚skupině‘ jiného charakteru, než měla umělecká seskupení v minulosti či v jiných tvůrčích oblastech. Myšlenka vytvářet ‚skupiny‘ či ‚školy‘ byla ve Francii v té době ve vzduchu. [...] V tehdejší ovzduší se prostě cítila nutnost změny životního postoje a přístupu k tvorbě a z tohoto pocitu vyrostla Šestka stejně jako hnutí dada a první proud surrealismu, které ostatně pomáhají pochopit její skutečný význam v dějinách moderní evropské kultury.“
- Šestka pouze jako produkt doby?
- „Přes všechnu rozdílnost uměleckých typů šesti umělců vznik jejich sdružení Šestky nebyl přece jen úplně náhodný. Čtyři z nich byli zcela nepochybně největšími zjevy své generace ve Francii. Všichni byli spojeni dobou a jejím vášnivým vzepětím, přímo útekem k novému, ke svobodě, pryč od závazných kánonů.“

RICHARD D. E. BURTON

- „Les Six nevděčí pouze svému jménu, ale i celé existenci dvěma článkům hudebního kritika Henriho Colleta, které byly publikovány v deníku ‚Comoedia‘ v lednu 1920, kde spojil spíše náhodná jména, která měla sloužit jako vzory nového a ztělesněného francouzského hudebního stylu.“
- „Les Six nebyla zamýšlena jako ‚hnutí‘ či ‚seskupení‘ ve smyslu skupiny Dada nebo surrealistů, ale spíše jako volné spojení podobně smýšlejících přátel, kteří si, alespoň na krátký čas, uvědomili, že jejich kariéře prospěje být ve veřejném spojení mezi sebou. Jako taková tedy nebyla Šestka nikdy založena, ale ani nikdy zrušena, ačkoliv její členové šli každý svou cestou po roce 1924 (když Jean Wiéner, klavírista baru ‚Vůl na střeše‘ přerušil koncerty, které pořádal). Konečný skon Šestky je pak symbolicky dáván do kontextu s krachem na Wall Street v říjnu 1929, který, slovy Maurice Sachse, ‚neočekávaně přinutil slézt Vola ze Střechy‘. Ve 20. letech k sobě Les Six přivedla dva katolíky, jednoho praktikujícího a jednoho latentního (Auric a Poulenc), jednoho provensálského Žida (neskutečně plodného Daria Milhauda), jednoho francouzského protestanta švýcarského původu, jednu ženu, jejíž nadějnost byla potopena dvěma nešťastnými manželstvími a přetrvávajícími finančními problémy a jednoho budoucího komunistu, který bude později zhudebňovat texty Mao Ce-tunga a Ho Či Mina. Ti všichni, dáni dohromady novinovým titulkem, měli pouze málo společného, snad kromě společné zášti k wagnerianismu a ‚debussyismu‘ a jejich jednotné zálibě ve stručných a přehledných hudebních formách a jejich touze vložit do svých děl rytmy, melodie a ostře kontrastující nálady populární hudby z periferií a zábavních podniků.“
- Ne všichni chápali populární hudbu jako součást výchozí estetiky skupiny (Honegger vůbec ne např.)

- Vera Rašín: „*Můžeme konstatovat, že nacionalistické cítění ve Francii po první světové válce našlo ohlas ve vzpouře mladých hudebníků, kteří se vyslovili proti vlivu Wagnera a ruských autorů. Co se týká kompoziční techniky, je jisté, že jsou velmi zavázáni Stravinskému, stejně jako předchozí generace vděčila mnoho Wagnerovi.*“
- Jane Fulcher: „*Většina členů Les Six sdílela také společné (spíše tedy rozdílné) vzdělání: někteří byli absolventi konzervatoře a někteří i Scholy Cantorum.*“
- Spojení odlišností hudebního vzdělání uvnitř skupiny → Poulenc pouze soukromé lekce, Auric, Milhaud a Honegger = Schola + Konzervatoř
- překlenutí všech třech možností hudebního vzdělání v tehdejší prostředí, možností, které v sobě pojmul i osoba Erika Satieho = duch Les Six odrážel jeho vlastní hudební vzdělání
- „*Milhaud a Honegger byli zásadně imunní k intelektuálnímu vlivu Cocteaua. Poulenc svým nadšením pro soudobou populární hudbu byl naopak Cocteauovi velmi blízký, ačkoliv s ním svůj vkus nesdílel ve všem.*“

- Jean Pierre Armengaud: *„S odstupem téměř jednoho století si uvědomujeme, že toto krátké setkání (1920–1923) naprosto rozdílných skladatelů jde silně ruku v ruce s francouzským duchem této epochy, se všemi jejími nuancemi a rozpory: je to ona euforická a sjednocující touha, která se objevila na konci Velké války, jež hledá svobodu, veselost a první stimuly pro hudbu, ale stejně tak i rozcestí mezi hudbou obývacího pokoje a hudbou ulice, mezi hudbou duchovní a uličnickou, hudbou music-hallů a koncertních sálů a která otevírá dveře pro zvuky z jiných kultur: ‚americký bar, tango a maorská tetování jsou pro nás tím, čím byla jasná luna, polorozpadlé věže a trubadúrská loutna pro romantiky‘, hlásá v časopise ‚Le Coq‘ mladý spisovatel Raymond Radiguet (...).“*
- Winfried Zillig: *„Jejím vzorem [skupiny Les Six] už není Debussy, jehož absolutní vážnost a sentiment, kotvící vlastně hluboko v romantice, působil podezřele u mládeže po první světové válce, [...]. Ale nepovažovala za vzor ani žádného nefrancouzského hudebníka, ani Schönberga, ani Stravinského [...]; vždyť hlavní snahou této Šestky byla obnova francouzské hudby z ducha francouzského národa. Jejich vzorem se stal Eric Satie, jeden z nejoriginálnějších jevů v mezidobí hudby mezi tonalitou a atonalitou.“*

CO TEDY BYL VZNIK ŠESTKY?

- Duch doby?
- Pár náhodných jmen v novinovém článku?
- 2 tábory názorů na Šestku a dvojí pojetí spojení *duch doby*:
- **1) Kritici** → Šestka byla produktem sociopolitického vývoje francouzské kultury po Velké válce (duch doby) a její členové před sebou měli kulturně-společenské úkoly („Docházejí k názoru, že pozice umělce co by neangažovaného estéta je groteskní a neudržitelná“. Štěpánek, s. 42.)
- **2) Idealisté** → Šestka byla skupina přátel, kteří se spojili v radostné atmosféře konce války a umělecké svobody (duch doby), tedy obraz, který skupině vytvořil Jean Cocteau
- Vokabulář 1. skupiny → Proč? Jak? Zdali? Náhodná jména; Henri Collet; odlišná estetika; rozdílné vzdělání
- Vokabulář 2. skupiny → Přátelství; touha; euforie; veselost; *Kohout a Harlekýn*
- Tak jako tak, Les Six nepochybně vznikla v příhodné a jediné možné době, kdy vzniknout mohla
- A to primárně díky působení: a) Jeana Cocteaua
b) Jeana Cocteaua
c) Jeana Cocteaua
d) přátelství mezi jednotlivými členy

LES SIX OFICIÁLNĚ (TEDY ÚDAJNĚ) VZNIKÁ 16. LEDNA 1920

Mezi rozpadem **Les Nouveaux Jeunes** v listopadu 1918 a vznikem **Les Six** je však 14 měsíců, ve kterých se děly velké věci

A jaké?

1917–1918: PRVNÍ CESTA K LES SIX

- Květen 1917: Premiéra *Parade*
  - Červen 1917: vznik Les Nouveaux Jeunes (Noví mladí)
- odbočka: tvorba skupin ve fr. prostředí populární a pojmenování NJ není náhodné: 1910 a vznik SMI → Satie označil organizátory skupiny jako *Les Jeunes (Mladí)* (ačkoliv všem v SMI bylo kolem 40let a více)
- Březen 1918: Vydání Cocteauova pamfletu *Kohout a Harlekýn*
  - 1. listopadu 1918: rozpad Nových mladých odchodem Satieho
  - 9. listopadu 1918: smrt Guillaumea Apollinaire (nasazen na frontě, těžce raněn, nicméně zemřel doma na španělskou chřipku, dva dny před koncem války)
  - Přelom 1918/1919: návrat Daria Milhauda z Brazílie
  - U Milhauda doma se scházeli bývalí Noví mladí, tedy budoucí Les Six (Durey, Roland-Manuel, Honegger, Tailleferre, Auric, Poulenc) = 7

PO ROZPADU NOVÝCH MLADÝCH

- Cocteau dostává volné pole působnosti a v jeho mysli kyne myšlenka
  - Myšlenka vytvořit novou skupinu mladých skladatelů, které by spojil se svou osobou a svými vizemi
  - Cocteau začal pomalu propagovat vznik nové skupiny, ovšem zaměřil se pouze na:
  - Dureye, Milhauda, Honeggera, Tailleferre, Poulenca a Aurica → Roland-Manuel nebyl v jeho zájmu
  - Roland-Manuel (1891) byl věkově blíže ostatním než Durey (1888) a jeho díla byla na koncertech NJ hrána daleko častěji, než ta Milhaudova
  - Důvod: patrně Roland-Manuelův učitel Maurice Ravel → Satie se s Ravelem rozhádal
- + pokud byla Cocteauova (Satieho) nová estetika mířená zejména proti impresionismu a následovníkům Debussyho, nebylo pro obdivovatele a zastánce Ravela (což Roland-Manuel byl) v Les Six místo
- Nicméně ještě r. 1919 byl **Roland Alexis Manuel Lévy** (stejně jako Milhaud byl Žid) v tisku pravidelně jmenován po boku členů budoucí Les Six
    - Důvod, proč si Cocteau vybral pouze 6 skladatelů byl ještě jeden (uvidíme dále)

MEZI NJ A P6: ROK 1919

- Ještě v dubnu 1919 zní na koncertu bývalých NJ a budoucí P6 hudba Dureye, Milhauda, Honeggera, Tailleferre, Aurica, Poulenca a Roland-Manuela (celkem 7!!)
- Roland-Manuelovi však bylo jasné, proti komu všemu míří *Kohout a Harlekýn*, ačkoliv Cocteau zde Ravela přímo nejmenoval, nechtěl svého učitele zradit
- Roland-Manuel, ačkoliv byl členem NJ déle než Poulenc a Milhaud, to nakonec do Les Six nezvládl → ale nepředbíhejme
- Francis Poulenc – od ledna 1918 do srpna 1919 v armádě a mimo Paříž → díky jeho návratu do hlavního města (na Ministerstvo války) k ostatním přátelům se mohly dát věci do pohybu
  - A tady to začíná

CARTE-BLANCHE, ČERVENEC 1919

- Jako avantgardní literát měl Cocteau již nějaký čas svůj vlastní sloupek s názvem *Carte-Blanche (Plná moc)* v deníku *Paris-Midi*
- Pondělí 28.7. 1919: Článek o soudobé hudbě:
- Kromě zmínek o Stravinského *Pribautki* a *Berceuse du Chat*, skladbách, které ho velmi rozčílily se objevují i medailonky
- Medailonky koho? Sedmi mladých skladatelů: Aurica, Dureye, Tailleferre, Honeggera, Milhauda, Poulenca a Roland-Manuela
- O Roland-Manuelovi píše pouze jednu větu: *Nerozuměl jsem jeho ‚Triu‘* → hovoří za vše
- **Georges Auric**: *Zázračné dítě bavící publikum*
- **Louis Durey**: *Pracuje osamocen*
- **Arthur Honegger**: *Jeho dílo je ovlivněno Wagnerem, Schönbergem a ‚Ptákem ohnivákem‘*
- **Darius Milhaud**: *Svižná práce a již obsáhlý katalog děl*
- **Francis Poulenc**: *Ovlivněn Satiem a Stravinským, ale také Scarlattim a Haydnem*
- **Germaine Tailleferre**: *Její svěží skladbě ‚Pastorale‘ asi špatně rozuměl*
- * Vůbec poprvé, co se jména všech šesti (sedmi) objevují bok po boku v novinách
  - V červenci 1919 již existuje Les Six uvnitř Cocteauovy mysli, ovšem stále chybí chytlavý marketing

LÉTO 1919

- Pár dní po vydání zmíněné *Carte-Blanche* píše Cocteau dopis Milhaudovi:
- *"S radostí sleduji práci vaší skupiny a nedokážu vyjádřit, jak moc se mého srdce dotýká přátelství, které mi projevuje."*
- Cocteau již hovoří o skupině, ačkoliv ta ještě neexistovala
- 4. srpen 1919: Durey se ptá Milhauda, zdali by neměl zájem zkomponovat krátký klavírní kus pro nakladatelství Demets
- → V Demets by totiž měli zájem o vydání alba všech ŠESTI, jakési suity = skladby by následovaly v abecedním pořadí
- 3. srpen 1919: Milhaud se ptá Honeggera, zdali by neměl zájem zkomponovat krátký klavírní kus pro nakladatelství Demets

ALBUM DES SIX

- Poulenc komponuje svůj kus v červenci 1919
- Durey v srpnu 1919
- Tailleferre v září 1919
- Auric v prosinci 1919
- Honegger narychlo v lednu 1920
- Milhaud se ani nesnaží a používá skladbu z roku 1914
- Úmysl vytvořit jediné kolektivní dílo Les Six (*Album des Six*) existoval již půl roku před oficiálním vznikem skupiny!
- V té době však nikdo nevěděl, že toto album bude jediným kolektivním dílem skupiny, která však ještě neexistovala

COCTEAU MÁ PLÁN

- Cocteau věděl, že nebude stačit pouze kolektivní dílo, ale že bude potřeba též dobrá reklama a pomoc v tisku
- V neděli 28. září 1919 proto posílá Cocteau dopis redaktoru deníku *Comoedia* **Henri Colletovi**:
- *„Většina děl naší skupiny je stále nepublikovaná. Nejlepší bude, když Vás přímo spojím se skladateli, což dává Vaším článkům vždy větší poutavost. Četl jste mimochodem mého ‚Kohouta a Harlekýna‘, jakýsi utajený manifest? [...] Tuto zimu nepochybně uslyšíme mnoho nových hudebních děl. Jsem nadšen tím, že se o nich Comoedia určitě náležitě zmíní!“*
- Společně s dopisem posílá Cocteau i jeden výtisk „utajeného manifestu“, *Kohouta a Harlekýna*, s věnováním: *„Na památku od dirigenta Jeana Cocteaua (?!“*
- Čtyři měsíce před oficiálním vznikem skupiny Cocteau sám sebe dosazuje na pozici dirigenta budoucí Les Six, aniž by to však s někým konzultoval
- Není náhoda, že 5 dní po odeslání Cocteauova balíčku se 2. října 1919 objevuje ve sloupku Henriho Colleta s názvem *La musique chez soi* (*Hudba u nás*), který se nacházel na druhé stráně deníku *Comoedia* zmínka o pěti nezávislých skladatelích (Auric, Durey, Honegger, Poulenc a Milhaud → samí chlapi)

Kde je Tailleferre?

- O pár dnů později vychází v časopise *Chesterian* studie Alberta Roussela

STUDIE A. ROUSSELA V *CHESTERIANU*

- Roussel zmiňuje Aurica, Dureye, Milhauda, Poulenca, Tailleferre, Honegerra + Roland-Manuela
- *„Pokud se omezím pouze na rychlý výčet, je to tím, že jsem se v poslední době neseťkal s ničím, co by na mě působilo charakterističtěji či právoplatněji než skupina těchto skladatelů, jejichž příznačnými znaky jsou výrazné zaujetí komorní hudbou (redukce obsazení), použití klasických forem (neoklasicismus) a někdy i ohromující zalíbení pro krátké kusy (redukce duraty), ale i použití malého orchestříčku při doprovodu písně (originální instrumentace). Nejvýraznějším rysem spojujícím tyto mladé lidi – jejichž osobnosti jsou ale jinak velmi odlišné – je jejich touha pro strážlivější a jasné vyjádření, které jde ruku v ruce s objevováním cest, které by se lišily od těch, po kterých šli jejich předchůdci, společně s objevováním nových harmonických možností (polytonalita).“*
- Tzn., že si i osobnosti zvenčí všimly nenápadného formování určité *nové školy*
- Protože ale Roussel neznal Cocteauovy plány, přišlo mu jako samozřejmost zmínit po boku budoucí Les Six i Roland-Manuela

PROSINCOVÁ BELGIE

- Kromě domácího tisku oslovil Cocteau i ten zahraniční, především frankofonní
- Na 19. prosince 1919 domluvil s belgickým kritikem Paulem Landormym koncert v bruselském Institut des Hautes Etudes
- Na koncertu kromě skladeb všech členů budoucí Les Six též provedena Satieho *Parade* ve čtyřruční verzi → estetické zastřešení skupiny je více než zřejmé
- Cocteau také požádán, aby se zúčastnil dvou konferencí:
  - 1) Přednáška o nových básnických dílech
  - 2) Představení děl členů budoucí Les Six
- „*Vše se nyní spojuje dohromady – mentor a manažer Cocteau, duchovní otec Satie a šest mladých skladatelů. Veřejnost je ohromena. Cocteau jde v čele mladých hudebníků a oznamuje obrození staré hudby, návrat ke klasickému duchu a smyslu pro pořádek.*“ (LACOMBE, Hervé. Francis Poulenc. Villeneuve-d'Ascq: Librairie Arthème Fayard, 2013, ISBN 978-2-213- 67199-4, s. 188.)
- Již v prosinci 1919 se tedy Belgičanům vytvořil jasný obraz o stále ještě neexistující Šestce, který Cocteau zamýšlel:

Cocteau v roli impresária, mluvčího a teoretika skupiny, který o ní na veřejnosti pojednává, buřič ze starší generace Erik Satie, který skupinu zaštiťuje svou estetikou a šest autorů, jejichž skladby mají (v tu dobu) alespoň částečně společný otisk. Tito skladatelé zkrátka jsou, komponují a k ničemu se moc nevyjadřují.

PAUL LANDORMY

- Záměr oslovit ještě jednoho kritika kromě Colleta se Cocteauovi ukázal jako velmi prozíravý
- Paul Landormy se totiž stal zapáleným obhájcem skupiny ještě před jejím vznikem
- V porovnání se články Henriho Colleta se k Šestce vyjadřoval mnohem častěji než kritik, který Šestku v Comoedii „pokřtil“ (tedy Collet)
- Barbara R. Kelly: Mezi lety 1919 a lednem 1922 věnoval Collet Šestce v Comoedii pouhých 10 článků, zatímco Landormy v novinách La Victorie celých 24!
- Do historie Šestky se však zapsal pouze její *vynálezce* Henri Collet

JE TO TU: LEDEN 1920!

- Pátek 2. ledna 1920 píše Collet v Comoedii: „*V těchto sloupcích budeme v budoucnu mít možnost sledovat jedno neobvyklé a atraktivní hnutí, jehož členové jsou Darius Milhaud, Georges Auric, Louis Durey, Arthur Honegger, Francis Poulenc a Germaine Tailleferre, které filozoficky zastřešuje pan Jean Cocteau.*“
  - Ačkoliv se jednalo pouze o krátký předkrm, Collet očividně podněcoval své čtenáře k očekávání něčeho velkého, co se momentálně peklo a připravovalo
  - Upomínku na jednu z těchto příprav měl v deníku i Honegger: „*Čtvrtek 8. ledna 1920, 16:30, Collet-Milhaud.*“
  - 8. ledna 1920 se tedy členové vznikající Šestky sešli s Colletem v bytě Daria Milhauda
  - A co se na schůzi řešilo? Přece vznik nové skupiny
- Collet navíc z meetingu odcházel bohatší o dosud nevydané *Album des Six*, které bylo právě přivezeno z tiskárny přímo pro něj

LEDEN 1920 – PŘÍLIŠ MNOHO NÁHOD?

- Pouhý den po schůzce Collet-Milhaud (9. ledna) byla po téměř třech letech znovuvedená Satieho *Parade*
- *Comoedia* 10. ledna 1920: „ ‚Pelléas‘ nás něžně pohladil, ‚Svěcení jara‘ nás hluboce zasáhlo, ‚Parade‘ k nám ale promlouvá. “ → je jasné, co je nyní aktuální a zejména skrze koho má estetika *Parade* promlouvat
- Znovuvedení *Parade* pouhý týden před oficiálním vznikem Les Six mohlo hrát svou roli = nově vzniklá skupina by se totiž mohla odkazovat na dílo, které mají všichni v čerstvé paměti a ve kterém by mohli diváci najít určité estetické paralely → nehledě na to, že Satie byl záhy označen za mentora Šestky
- V pátek 16. ledna 1920 vyšly dva články, které vzbudily pozdvižení:
  - 1) Seznam osob, které měly být dekorovány řádem Čestné legie → mezi jmenovaný též šokovaný Maurice Ravel, který toto ocenění ihned ODMÍTL → toto rozhodnutí, kdy dostal do trapné situace celou vládu, vzbudilo veřejné pobouření a vyvolalo národní skandál
  - 2) Stat' na druhé straně deníku *Comoedia*, která je považována za zrození Šestky
- V sobotu 17. ledna přijíždí do Paříže zakladatel dadaismu Tristan Tzara, což dle některých způsobilo „*explodování avantgardy*“
(Anne, Rey, Erik Satie, s. 122.)
- Příjezd Tzary mohl mít vliv i přímou souvislost se vznikem Šestky → Satie a Milhaud v té době kulminovali své pokusy o *musique d'ameublement* = dadaistické (ne)využití hudby
- V pátek 23. ledna vychází v *Comoedii* další Colletův článek věnovaný Šestce
- V sobotu 24. ledna umírá Amedeo Modigliani – malíř, jehož díla byla vystavována na Cendrarsových akcích po boku Nových mladých
- V pátek 30. ledna vychází v *Comoedii* poslední Colletův článek z „trilogie“ jeho článků věnovaných Šestce, ve kterých skupinu vytvořil

SHRNUTÍ

- Opravdu „kritikům stačilo, aby se naše jména několikrát objevila bok po boku a hned nás pokřtili jako *Les Six*“, jak vzpomíná Poulenc?
- Opravdu si „po jednom koncertu v Huyghensově sále vybral kritik Henri Collet naprosto libovolně šest jmen, Aurica, Honeggera, Dureyho, Poulenca, Tailleferrovou a mne, prostě proto, že jsme se znali, že jsme byli dobří kamarádi a že jsme figurovali na týchž programech?“
- Byl vznik *Les Six* náhodou?
- Nikoliv.
- Vznikla by *Les Six* bez frenetického přičinění Jeana Cocteaua?
- Nikoliv.
- Vznikla *Les Six* z přátelství jednotlivých členů bez předchozí domluvy nebo v novinovém článku, který připravil Cocteau?
- V novinovém článku připraveném Cocteauem

DŮLEŽITÁ JMÉNA A KLÍČOVÁ SLOVA

- 2 názory na vznik Šestky
- Roland Alexis Manuel Lévy
- *Carte-blanche*
- *Paris-midi*
- *Album des Six*
- Henri Collet
- *Comoedia*
- *Musique chez soi*
- Paul Landormy
- Leden 1920